

Slniečnica

časopis Spoločnosti Downovho syndrómu na Slovensku | www.downovsyndrom.sk

Marianna
Hollá:

Čaruje SO štetcom:

Plavecké preteky

**Celé Slovensko
plávalo v Trenčíne**

Oslavy dňa DS

**Slniečka očarili
europoslancov**

Príbeh zo života

**Čo som
nevedela o DS**

Staň sa členom

Spoločnosti Downovho syndrómu na Slovensku

SDS

Platiaci členovia majú možnosť zúčastňovať sa na akciách spoločnosti, rekondičných pobytoch s príspevkom našej spoločnosti, majú právo voliť a byť volení do orgánov spoločnosti a dostávať bezplatne časopis SLNEČNICA.

IBAN: SK61 0200 0000 0001 6573 1012
BIC: SUBASKBX

Možnosť platiť aj cez VIAMO na tel. číslo 0903 634 396
Viac informácií na www.downovsyndrom.sk

10€/rok

Milí čitatelia,

Konečne je to tu! Jar. Všetko kvitne, bujnie zeleň, je čoraz teplejšie, prebúdajú sa tie sily prírodné. A nielen vonku, aj v nás, ľudoch. Mám to doma. V plnom prúde.

Hľadáme si totiž nevestu!

Môj pätnásťročný syn sa rozhodol, že sa oženie. V snahe zaujať svojou krásou trávi aj hodinu denne v kúpeľni. Niežeby sa tak dlho sprchoval, to iba narovnáva každý jeden vlas na hlave do žiadaného „Twilight efektu“ (pre neznalých – detto ako vlna na hlave chlapcov v Pomáde). Zuby si umyť – otrava, údajne stačí ústna voda. Voda na tvári škodí, stačí si pretrieť oči. Keď konečne otvorí dvere, za ním vanie opar z polovice fľašky deodorantu mixovaný arómou pol kila gelu na vlasy.

Oblieka sa aj pol hodinu. Zväčša sako, košeľa musí byť, jednu z jeho 20-tych kravát si pedantne založí na krk a ide sa. Paradoxne občas k tomu tepláky, ale to asi pre rovnováhu osobnosti.

Nemyslite si, že sa nesnažím vychovávať. Ale ísť rozumom proti prírode? Doteraz nechápe, prečo sa má obmedziť iba na jednu „babu“, nájstojí na množnom čísle. Odmietla som organizovať svadbu hneď a zaraz tomu nastrojenému ženichovi posledný víkend minimálne 4-krát. Darmo vysvetľujem, že nemáme tortu, jedlo, pozvaných hostí, kyticu a hlavne, nemáme tú nevestu! Ako verklík opakujem dokola, že najskôr musí mať kamarátku, s ktorou bude chodiť do kina, a keď sa budú mať radi, až potom bude svadba. Že sa musí naučiť naozaj čítať a aj písať všetky písmenká, že až keď bude chodiť zarábať peniaze, až potom bude môcť mať manželku. Nie! Tu nastupuje jeho vízia manželstva, ku ktorej sa páni možno pripoja súhlasne (aj keď iba potajme ☺). „Nie, mama! Ja budem doma, pozeráť filmy a tancovať a ona bude chodiť do práce a nosiť mi zákusky a peniaze! To mám rád!“

Nuž, je z neho lovec báb. Tu žmurkne, tam zakýva, prihovoriť sa. Zásadne vyberá tie najkrajšie s dlhými vlasmi a žiarivým úsmevom. V cukrárni na námestí už máme jednu vybratú „nevestu“. Jej kolega je nadšený z Adriánovej teórie párového spoluzitia, ale ona asi až tak nie. **Ale usmieva sa na nás, máme nádej!**

Tak kráčame týmto krásnym počasím smerom k letu, ktoré – som presvedčená – bude určite plné zážitkov a nuda hroziť nebude.

A také isté, pekné leto prajem aj vám. Čo najviac veselých momentov, čo najviac humoru a v spoločnosti príjemných ľudí, nech je potom na čo spomínať s úsmevom.

PS: A ak máte doma nevestu pre Adriána, prosím – sem s ňou! Sľubujem, ja sa zatiaľ pokúsím o dosadenie zásadne tradičnejších myšlienok do jeho hlavy. Aby tá svadba nebola hneď zajtra, ale zatiaľ by som mu želala, kebyže môže mať aspoň svoje prvé rande.

Dandy Divíková

Dandy a
ADO

Slnečnica

6 | Deň DS
Kampaň EÚ

12 | Portrét
Maliarka
Marianna

16 | Rozhovor
Vilma
Cipárová

20 | Preteký
Plávanie
v Trenčíne

24 | Olympiáda
Výsledky
SO Austria

26 | Správičky
Čarovná
svadba

30 | Inklúzia
Basketbalista
Filip

 SPOLOČNOSŤ
DOWNOVHO
SYNDRÓMU
NA SLOVENSKU

Časopis Spoločnosti
Downovho syndrómu
na Slovensku

Ročník 21

číslo 2

jún 2017

EV 3597/09

IČO 30 806 283

periodicita tlače 4 x ročne

Vychádza s finančnou
podporou MPSVaR SR
v náklade 1000 ks.

Kontakt:

slnečnica@downovsyndrom.sk

REDAKČNÁ RADA:

Šéfredaktorka

Daša Krátka (Kúty)

Redaktori:

Mária Srnáková

(Suchá nad Parnou)

Daniela Divílková (Trenčín)

Eva Grebečiová (Bratislava)

Jarmila Kolenová (Púchov)

Róbert Lezo (Trenčín)

REGISTRÁCIA:

Národná agentúra

ISSN 1 336-21 94

Grafická úprava:

RS

Realizuje:

LL studio, spol. s r. o.,

http://llstudio.sk

VYDÁVA:

Spoločnosť Downovho

syndrómu na Slovensku

Tallerova 4, 811 02

Bratislava - Staré mesto

Korešpondenčná

adresa:

Ing. Róbert Lezo

Lipského 3,

911 01 Trenčín,

ds@downovsyndrom.sk, www.

downovsyndrom.sk

Bankové spojenie:

VUB Bratislava - mesto,

č. ú.: 165731012/0200

IBAN:

SK61 0200 0000

0001 6573 1012

BIC: SUBASKBX

KONTAKTY:

predseda spoločnosti,

Ing. Róbert Lezo (Trenčín),

+421 907 88 70 77,

rlezo@softip.sk,

podpredsedovia spoločnosti,

Ing. Ingrid Ráczová (Nitra),

ingrid.r@centrum.sk,

+421 907 78 31 21,

Ing. Mária Srnáková

(Suchá nad Parnou),

majkasrnka@centrum.sk,

+421 908 455 289

Náš hlas sa počíta!

21. marca v Bruseli vyvrcholila dvad-
saťjedenná kampaň, ktorú
organizovala Európska Asociácia Dow-
novho syndrómu (EDSA) a World Youth
Alliance Europe. Cieľom kampane je
upozorniť na to, že aj ľudia so zdravotným
znevýhodnením majú svoje práva a túžby.

Na kampani sa spolupodieľalo 28 asociácií Downovho
syndrómu v Európe. Ku kampani sa pripojila za Slo-
vensko aj Spoločnosť Downovho syndrómu na Sloven-
sku. Tento milý event vyvrcholil v utorok 21. 3. 2017
(Svetový deň Downovho syndrómu) v Bruseli, kde sa
pred poslancami Európskeho parlamentu predstavili
mladí ľudia s Downovým syndrómom. Prehovorili
k nim vo svojich rodných jazykoch a povedali poslan-
com o svojich túžbach a čo ich trápi v ich rodných kra-
jinách. Títo mladí ľudia tak dostali možnosť ovplyvniť

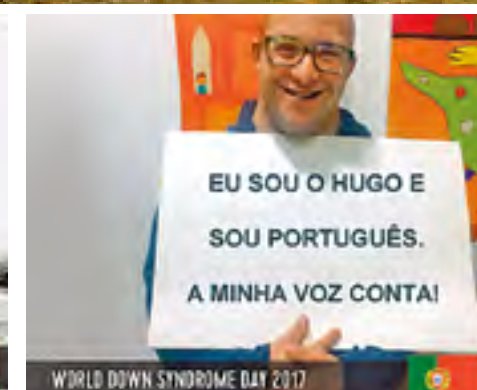
budúcu legislatívu v oblasti práv a slobôd ľudí so
zdravotným znevýhodnením. V Bruseli Spoločnosť
Downovho syndrómu na Slovensku zastupovali
pred plénom Európskeho parlamentu mladí ľudia
s Downovým syndrómom - David Rácz z Nitry,
Maťo Buzalka z Nitry a Ela Grebečiová z Bratislavy.
Záštitu nad nimi prevzali traja slovenskí europo-
slanci - Janka Žitňáská, Anna Záborská a Miroslav
Mikolášik. Ďakujeme.

(rs, foto wyae)

WORLD DOWN SYNDROME DAY 2017

mladí ľudia s Downovým syndrómom z celej Európy sa spojili, aby spolu ukázali, že chcú, aby ich právo na inkluzívne vzdelávanie, rovnakú zdravotnú starostlivosť a prístup na pracovný trh boli samozrejmosťou. ➔

Slovenskí mladí ľudia
s Downovým syndrómom
David, Martin a Elka rozprávali
o sebe na pôde Európarlamentu

Európa je s nami

Martin a David na kávičke
s pani europoslankyňou
Jankou Žitňanskou.

Svetový deň Downovho syndrómu. Tento rok sme ho oslávili „európsky“. Európska asociácia Downovho syndrómu (EDSA) tento rok spustila kampaň „My voice counts!“ („Môj hlas sa počíta!“), ktorej sme sa spolu s 21 ďalšími krajinami zúčastnili priamo v Bruseli na pôde Európskeho parlamentu (EP) aj my, naše malé Slovensko. Vďaka slovenským europoslancom - Janke Žitňanskej, Anne Záborskej a Miroslavovi Mikolášikovi sa tejto milej akcie mohlo zúčastniť aj trio slovenských mladých ľudí s Downovým syndrómom - David Rác a Martin Buzalka z Nitry a Ela Grebečiová z Bratislavy.

David Rác túto kampaň „otváral“, na čo bola jeho mama Ingrid hrdá. Cieľom kampane bolo upozorniť na to, že mladí ľudia s DS majú svoje práva a túžby a vedia to vyjadriť, povedať. V Bruseli pred poslancami EP mohli mladí ľudia s DS z celej Európy rozprávať s europoslancami nielen o svojich túžbach, ale aj o tom, čo ich trápi.

Oslava sa začala prehliadkou Parlamentária, ktoré mapuje dejiny európskej integrácie a spôsob fungovania EÚ. Návštevníci majú možnosť prehliadnuť si ho zábavným a interaktívnym spôsobom, čo sa Davidovi, Martinovi a Elke veľmi páčilo. Vďaka audiovizuálnym sprievodcom sme si expozíciu mohli prezrieť so slovenským výkladom a dokonca zanechať odkaz a pozdrav na interaktívnej stene, čo David, samozrejme, využil.

Po tejto zaujímavej a náučnej prehliadke nasledovala aktivita „Stretnite sa so svojimi poslancami“ („Meet your MEP“), kde sa nás už ujali naši europoslanci. Pani Janka Žitňanská, vďaka ktorej dostal David možnosť zúčastniť sa tejto skvelej oslavy, nás veľmi milo privítala a s Davidom si hneď padli do oka. Ukázala nám, kde a ako pracuje a čo všetko práca europoslancu obnáša. A keďže svet je malý, bolo zákonité, že práve v jej kancelárii „stážovala“ aj naša dlhoročná kamarátka Mária Billíková, ktorá sa nám celý deň venovala a chalani si jej spoločnosť nevedeli vynachváliť a o to viac si užívali celý deň

Predseda EP Antonio Tajani slúbil, že urobí všetko pre rovnoprávnosť ľudí s Downovým syndrómom v Európe a ich plnohodnotné začlenenie do spoločnosti.

v Európarlamente. Ďalším bodom programu bola konferencia „Robíme v Európe všetko pre zdravie ľudí s trizómiou 21?“ o najnovšom vývoji v oblasti výskumu DS. Viacerí odborníci z oblasti výskumu DS a z Inštitútu Jérôme Lejeune sa podelili o doterajšie výsledky výskumov. Pán Mikolášik povedal, že vo svete je „príliš veľa sebeckta“. Mnoho krajín sa snaží oslobodiť od detí s problémami, s handicapom, s postihnutím. ➔

Predseda EP Antonio Tajani:

V uplynulých rokoch sa veľa vecí zmenilo v živote ľudí s DS a ich začlenenia do spoločnosti, ale je tam stále ešte veľa čo robiť, aby sa dosiahlo rovnakých práv a rovnakých príležitostí. Úlohou „Európy“ je budovať model úspešného posilnenia postavenia ľudí s DS a ich vývoj smerom k nezávislému a samostatnému životu.

➔ Ale práve výskum, aj DS, by mal pomôcť k zlepšovaniu kvality života týchto ľudí a ich rodín.

Počas konferencie predniesol nečakaný prejav aj samotný predseda Európskeho parlamentu Antonio Tajani. Povedal: „... tu hovoríme o zdraví našich občanov a o slobode; všetci občania majú právo byť súčasťou spoločnosti. Tí s Downovým syndrómom majú právo pracovať a musia pracovať... Je to otázka slobôd, musíme týmto mladým ľuďom umožniť, aby sa angažovali v spoločnosti... Tí, ktorí dávajú lásku, majú vždy šancu vyhrať. Vyhrať v rodine, v práci, aj keď je to ťažké. Musíme vám pomôcť a dovoliť vám vyhrať.“ Po svojom prejave sa veľmi bezprostredne rozprával s mladými ľuďmi s DS, potriasal si s nimi ruky a samozrejme, nesmeli chýbať selfička.

Počas poslednej časti konferencie vystúpili medzi rečníkmi aj mladí ľudia s DS, ktorí okrem iného vyzvali europoslancov, aby vytvorili rozpočet na financovanie výskumu v oblasti DS a prispeli tak k zvýšeniu kvality života ľudí s Downovým syndrómom.

Užívali sme si aj všetky ostatné sprievodné akcie – chalani sa zdokonaľovali v európskej mape, zúčastnili sme sa spoločného fotografovania. Využili sme aj možnosť nahliadnuť do rokovacej sály a mohli tak sledovať poslancov priamo pri zasadnutí v Európarlamente. S europoslancami sme absolvovali spoločný obed, nevynechali sme ani kavičku v kaviarni pri „debatách o živote“. A na záver ešte krátke stretnutie s mladými ľuďmi s DS a ich rodičmi z ostatných krajín Európy pri malom občerstvení a pohári sektu.

Veľmi milé bolo aj stretnutie s ľuďmi z World Youth Alliance Europe, ktoré je matkou myšlienky #SocksBattle4DS – ponožkovej výzvy. David sa s radosťou zapojil do „ponožkovej“ akcie a ponúkal rôzno-ponožky všetkým navôkol. Bodaj by aj nie, keď alianciu zastupovala sympatická mladá dáma Albina z Ukrajiny, nová kamarátka, pri ktorej vďaka spoločným slovanským základom boli jazykové bariéry minimálne.

Keďže sme mali taký skvelý sprievod, neodpustili sme si ani krátku prechádzku večerným Bruselom, hoci sme mali za sebou síce veľmi zaujímavý, ale predsa náročný deň.

Vďaka slovenským europoslancom - Janke Žitňanskej, Anne Záborskej a Miroslavovi Mikolášikovi, mohli slovenskí mladí ľudia s Downovým syndrómom priamo európskym zákonodarcom porozprávať o svojich túžbach.

Ela s maminou Evou a pánom Mikolášikom na pôde EP

Touto cestou sa chceme ešte raz veľmi pekne poďakovať, aj za Spoločnosť Downovho syndrómu na Slovensku, europoslankyni Janke Žitňanskej a jej kancelárii, že sme mohli byť súčasťou tejto skvelej akcie a verím, že hlas slovenských ľudí s Downovým syndrómom sa v Európe bude počítať...

**Ingrid Ráczová,
Eva Grebečiová,
foto air, aeg**

Ďakujem europoslancovi Miroslavovi Mikolášikovi a jeho asistentom, vďaka ktorým sme sa aj my mohli zúčastniť tejto milej, zodpovednej a zážitkami plnej akcie. Ela a aj my, rodičia, sme si deň v parlamente naplno užili.

Hneď ráno v kancelárii europoslancu bol redaktor z francúzskeho týždenníka, ktorý robil s pánom europoslancom rozhovor a keď sme tam „vpadli“, využil takúto situáciu a hneď urobil s nami rozhovor na tému Svetového dňa DS.

mama Eva

David s krásnou Albinou rozdali najviac ponožiek.

Od východu po západ

Maliarka s Downovým syndrómom predstavila diela v Starej Turej

Nové Mesto nad Váhom, 4. apríla - Priestory jednej z kaviarní v Starej Turej sú na niekoľko týždňov zaliate slnkom i mesačným svetom zároveň. Svoje výtvarné diela tam vystavuje Marianna Hollá. Vernisáž výstavy „Od východu po západ a naopak“ sa v priestoroch CoolTura café uskutočnila 12. marca.

Inšpiráciu hľadá v prírode

Marianna Hollá je 25-ročná umelkyňa s Downovým syndrómom. Žije a tvorí v Starej Turej. Maľovanie ju baví od malička. So štetcom a paletou v jej rukách už vznikli desiatky obrazov. „Skoro všetky mám odložené doma. Niektoré som podarovala,“ povedala Marianna Hollá. Inšpiráciu svojich diel hľadá a nachádza v prírode. Nevyčerpatelnou témou sú slnko a mesiac. „Veľmi rada sa prechádzam v prírode. To, čo sa mi páči potom namaľujem. Najkrajšie prechádzky sú v podvečer, keď zapadá slnko. A potom, keď je už tma sa rada pozerám na mesiac a hviezdy,“ vyznala sa Marianna. Veľmi sa jej páčia farby prírody pri západe slnka, no prírodu maľuje v každej časti dňa i v každom ročnom období. V jej obrazoch nachádzame slnko, mesiac, more, ložky, farebné rybičky, krajinu zaliatu slnečnou žiarou či mesačným svetom. „Keď mám náladu maľovať, tak maľujem. Maľujem až pokým obraz nie je hotový. Najčastejšie podvečer a večer,“ pokračovala umelkyňa. Jej najobľúbenejšie farby sú odtiene žltej a oranžovej, modrá, biela a čierna. Tie prevládajú aj v jej dielach.

Rôzne výtvarné techniky

Výtvarníčka Katarína Belišová sa s Mariannou Hollou stretáva už takmer dva roky. Jej tvorba ju veľmi fascinuje. Nie je to z jej pohľadu len namaľovaný obrázok, nejaký výtvarný prejav, ale niečo viac, niečo, čo má určitú hodnotu. ➔

Marianna (25) na otvorení svojej vernisáže v Starej Turej.

Majka so slobodnou dušou

Marianna Hollá je mladá umelkyňa s Downovým syndrómom zo Starej Turej. Jeden chromozóm navyše jej pridáva čosi navyše oproti nám ostatným. Bonusom je práve sloboda duše, ktorá nie je ohraničená konvenciami. Mariannin svet má vlastné pravidlá a tie sa odzrkadľujú v jej tvorbe. Obrazy sa nesnažia zapáčiť, nepoučujú, neagitujú, len jednoducho v absolútnej autenticite rozprávajú o náladách, pocitoch, fascinácii prírodou. Marianna miluje prírodu, ktorá sa často stáva aj inšpiráciou pre jej tvorbu. Má rada kone, tanec, plávanie v mori, svoje štetce a najviac sa poteší čistému plátnu :)

→ „Mariannin svet má vlastné pravidlá a tie sa odzrkadľujú v jej tvorbe. Jej bonusom je práve sloboda duše, ktorá nie je ohraničená konvenciami. Obrazy sa nesnažia zapáčiť, nepoučujú, neagitujú, len jednoducho v absolútnej autenticite rozprávajú o náladách, pocitoch, fascinácii prírodou,“ povedala kurátorka výstavy Katarína Belišová. Jej voľná tvorba sa najčastejšie pohybuje v oblasti maľby temperou, akrylom, akvarelom, suchým pastelom či kombinovanými technikami. Maľuje na plátno alebo papier. „V dielach cítiť pevný, svojský, pre Mariannu typický rukopis a jasne cielené pevné ťahy. Kompozícia a farebné kombinácie jej diel sú jednak nekonvenčné a ako keby až študované. Všetko má svoje usporiadanie,“ podotkla Belišová. Pre mladú maliarku je typické i vrstvenie farieb. „Plátno obrazu som najskôr namaľovala žltou farbou. Potom som to premaľovala čiernou a bielou. Tak vznikol obraz nočného prístavu, nad

ktorým svieti mesiac,“ prezradila maliarka. „Tvorba Marianny je prirodzeným vyjadrením jej postoja k prírode. Jej akvarely mi pripomínajú štýl tvorby známeho umelca Marka Rothka. Aj v Marianninej tvorbe je cítiť vývoj. Od ilustratívnych diel sa postupne dostáva k emotívno-abstraktným, tak ako tento umelec,“ pokračoval výtvarník Jakub Jenčo.

V dielach prevláda slnko a mesiac

Aktuálna výstava ponúka priaznivcom umenia desiatku maliieb, ktoré sú usporiadané do dvoch cyklov. Tak ako prezrádza názov výstavy, od východu po západ slnka a naopak, od západu po východ slnka. „Slnko a mesiac sú najčastejším nositeľom atmosféry Marianniných diel. Nesú až symbolickú hodnotu. Vo svojej nevymedzenej farebnosti a nekonvenčnej kompozícii

O tvorbu talentovanej Marianny je veľký záujem

možno nájsť hlboké významy. Najkrajšie je to, že sú vyjadrené celkom prirodzene bez urputnej snahy povedať ľudstvu niečo navyše,“ vysvetlila Katarína Belišová. Prvý cyklus vystavených maliieb predstavuje tie, v ktorých maliarka do umeleckej podoby pretavila rôzne časti slnkom rozžiareného dňa. „V prvom obraze nie je zobrazené slnko v konkrétnej podobe. Atmosféru slnka vyjadruje prostredníctvom farieb. Jedná sa o obraz stromu v pozadí so slnečným svitom,“ hovorí kurátorka výstavy. „Vystavené diela zobrazujú istú postupnosť, tak ako postupuje slnko po oblohe. Posledným obrazom je prístav po západe slnka, kde je tma,“ doplnil Jenčo. Druhý cyklus vystavených diel tvoria diela zobrazujúce nočnú krajinu. Prevláda v nich mesiac, príroda zaliata mesačným svitom až po východ slnka. „Na Marianniných die-

lach sa mi páči hlavne jej rukopis. Nie je nikým ovplyvnená, maľuje tak, ako to cíti. To, že často vo svojich dielach používa čiernu farbu neznamená, že je smutná. Ona len inak číta farby. Čierna pre ňu znamená noc a tmu, nie smútok. Z jej diel vyžaruje niečo pozitívne a prirodzené, obsahujú atmosféru. V dielach sa dokáže vyjadriť v minimalistickej forme, štylizuje, zjednodušuje tvary a to ju ako výtvarníčku posúva ďalej,“ povedal Jakub Jenčo. „Ak človek strávi pod holým nebom čas od východu slnka až po jeho západ alebo naopak od západu po východ, môže zažiť nekonečnú škálu vnemov, ktorou príroda maľuje na svet. Fragment z toho prenesený štetcom na plátno si môžeme vychutnať na tejto výstave,“ dodala na záver Katarína Belišová.

Monika Šupatíková,
foto autorka, **Martin Medňanský,**
www.fotografika.sk

Marianna (25) prednáša o svojej tvorbe, ktorej motívom je hlavne príroda.

Maliarka Marianna Hollá s kurátorkou výstavy Katarínou Belišovou

Filantrop Vilma Cipárová

Deti s Downovým syndrómom sú obrovským obohatením

Druhá časť rozhovoru

Je manželkou popredného výtvarníka a sochára. Dokáže vnímať, čo chýba rodinám s deťmi s postihnutím, aj ženám zahraničných veľvyslancov. Slovákov sprevádzala po svete, cudzincov po Bratislave. Často sa usmieva a rada pomáha. Vilma Cipárová.

? V čom vidíte posun pri starostlivosti o deti s postihnutím?

Určite v integrácii, hendikepované deti majú občianske preukazy, vrátili sa späť do našich rodín.

? Každý chápe, prečo je dôležité pre tieto deti, aby videli modrú oblohu, mali pri sebe mamu či otca. Skúste však povedať, prečo je to dôležité pre zvyšok spoločnosti.

Viem, že sa s tým spájajú isté rozpaky, rozumiem tomu, sama ich mám. Treba rozlišovať. Keď ide o mentálne hendikepované deti, rodičia majú pocit, že ich dieťa na navštevovanie školy povedzme má, preto má právo do nej chodiť. Má to však aj druhú stranu mince, mentálne hendikepované dieťa môže byť integrované do tretej -štvrtej, možno piatej triedy, sú aj výnimky, ale potom prichádza istý limit. Špeciálne školy majú svoj význam, už kvôli špeciálnym pedagógom, ktorí sa im dokážu lepšie venovať. Iste, dokonalé by bolo, keby bolo dieťa integrované a keby bol pri ňom asistent, ale toho musí platiť štát.

? V Česku prebehla o tom otvorená diskusia, integrácia mala mnoho priaznivcov, ale aj odporcov, napríklad pre zníženie kvality škôl, otázku, či sú na to pripravené, a podobne.

Pre mňa bolo otázkou najmä to, ako sú na to pripravené učiteľky. Predstavte si, že učiteľka má v triede výbor-

ných žiakov, ktorí čítajú a píšú a ona musí venovať trikrát väčší čas jednému spolužiakovi pri jednom písmenku. Je to praktický problém. Vzniká hendikep voči zvyšku triedy. Riešili by to asistenti, ale istá hranica tu napriek tomu zostáva. Česť výnimkám, ktoré, samozrejme, existujú. Našej Zuzke, tak ju voláme, vyšli dve knihy, naša Gizka aj ďalšie deti majú iné talenty.

? V minulosti ste nás raz upozornili na problém rodín, ktoré sa starajú o deti s postihnutím doma, aké majú ťažkosti a ako veľmi im pomôže každé euro či ochota úradníka. Poznám také prípady v Nitre, Štúrove aj inde. Tieto ženy nebojujú len za svoje deti, vedia, že sa musia spojiť, organizovať. Zažila som, ako pani Terézia zo Štúrova dostala v Maďarsku vyznamenanie, podujatie sa

konalo v maďarskom parlamente. Nebolo to nič formálne, vystúpila štátna tajomníčka z ministerstva sociálnych vecí, ktorá má sama dieťa s postihnutím, viete si predstaviť, aké dojatie prežívali za takého uznanie.

? Vráťme sa ešte k problémom. Čo týmto rodinám chýba?

To najzákladnejšie, napríklad v Štúrove nie je žiaden denný stacionár, to znamená miesto, kde si mama môže spokojne aspoň raz-dvakrát do týždňa bezpečne odložiť dieťa a niečo si vybaviť alebo len byť sama so sebou a vyložiť si nohy. Samozrejme, rozumiem, že aj samosprávy majú obmedzené rozpočty, viac ma zaráža, že sme krajina s množstvom vyštudovaných sociálnych pracovníčok a práve toto povolanie v praxi tak chýba.

Nebyť dvoch pani učiteliek na dôchodku a samotných rodičov, nemal by sa im kto venovať.

? Rodičia takýchto detí žijú nepochybne veľmi skromne.

... to si nedokážete ani predstaviť. Nebyť toho, že si niečo dopestujú, je to na hrane. Mamy sú povedzme dvadsať rokov doma, inak to ani nejde, ale keď príde muž o prácu, viete si to predstaviť? Viete, čo znamená, keď musí otec odísť na týždňovky mimo domova, povedzme do Budapešti alebo inde? Ako im chýba?

? Benedikt XVI. napísal v jednom svojom texte, že jedným zo zmyslov utrpenia je, že robí ľudí lepšími. Je to tak? Určite áno. Keď som sa po návrate zo sústredenia na niečo nahnevala, vždy ➔

→ som si uvedomila, že nemám právo sa sťažovať, každé utrpenie vás posilní, príbehov je bezpočet. Človek dokáže odolávať skúškam, na ktoré nebol pripravený. Asi treba dodať, že tie ženy-matky, o ktorých som tu hovorila, sú hlboko veriace ženy. Nevnímajú to ako trest, vedia, že je to kríž, a vedia ho niesť. Spoločne sa modlíme, zažívam tam ohromnú vďačnosť. Ich vnútorná sila mne samotnej dala nesmierne veľa.

? Niektoré západné spoločnosti majú výrazne menší podiel detí s postihnutím či Downovým syndrómom, pretože tieto deti bývajú potratené. Čo strácajú takéto spoločnosti?

Strácajú strašne veľa. Mnohí tomu neveria, ale tie deti sú obrovským obohatením, rodičia ich nena-zvú inak ako svojim slniečkom, srdiečkom. Poznám rodinu, ktorá nemohla mať deti, štyrikrát prišli o dieťa pri spontánnom potrate. Piate dieťa, ktoré čakali, malo Downov syndróm. Nezaváhali. Žije? Je všetko v poriadku? Narodí sa mi? To boli ich otázky. Dnes je z Gizky krásna slečna a potešenie celej rodiny, okrem iného sa zúčastnila na niekoľkých olympiádach Special Olympics.

? Čo by mal štát urobiť, keby chcel týmto ľuďom pomôcť viac, ako je to dnes?

Mal by viac finančne podporovať občianske združenia, ktoré prevádzkujú chránené dielne či denné stacionáre. Aby rodiny nežili v neistote, či zvládnu zohnať prostriedky na svoje plánované aktivity. Pretože tí, ktorí v týchto združeniach pracujú, sa týmto ľuďom naozaj venujú a veľmi im pomáhajú.

? O vás je známe, že ste dobre poznali manželky možno všetkých veľvyslancov, ktorí tu pôsobili.

Bolo to preto, že všetky tu niekde na okolí bývali.

(Smiech.) Bolo to v čase, keď tu veľvyslanectvá len začínali fungovať, a keď sem prišli, tak potrebovali základné informácie, aby sa zorientovali. Pracovala som vtedy už len na čiastočný úväzok, vedela som po anglicky, po maďarsky, pasívne po nemecky, a tak som sa im snažila pomôcť. Rozchýrilo sa to, a keď niečo potrebovali, tak si navzájom hovorili – zavolaj Vilme. Vtedy som mala vizitku, na ktorej nebolo moje priezvisko, ale len Vilma. Najviac som sa naučila od manželky prvého nemeckého veľvyslancu. Bola šéf-kou charity a venovala sa hendikepovaným ľuďom. Ako správna Nemka mala systém a jasné pravidlá na rozdeľovanie peňazí. Vysvetľovala nám, ako pomáhať čo najadresnejšie, aby to malo perspektívu. Vďačím jej za veľa.

? Ako vznikol nápad, že ste si s manželkami veľvyslancov začali spoločne čítať literatúru?

To bola iniciatíva manželky ďalšieho nemeckého veľvyslancu, pani Marion Trebesch. Bola to filologička a znalkyňa literatúry. Veľa čítala a rozhodla sa, že zorganizuje čitateľský klub, kde sa stretávali manželky diplomatov. Mala s tým skúsenosti. Jej hlavným cieľom bolo prezentovať nemeckú literatúru, ale zaujímala sa aj o to, čo čítame my.

Fungovalo to tak, že tí, čo vedeli dobre po nemecky, čítali v nemčine a my ostatní sme čítali nemeckú literatúru v anglickom preklade. Boli sme úžasná skupina.

? Koľko vás bolo?

Priemerne dvanásť-trinásť, patrila som k najstarším. Sedávali sme na veľvyslanectve za takým veľkým okrúhlym stolom, pani Trebesch za vrchom stola, veď sa seba mala sošku známeho literárneho kritika, a keď sa niekto dlhšie zarozprával, tak ňou zaklopala, aby ho prerušila.

? Čo ste čítali?

Začínali sme modernou literatúrou, tá nás vtedy veľmi zaujímala, ale potom sme sa vrátili ku klasike. Čítali sme Thomasa Manna, Stefana Zweiga. Ale najväčšia diskusia bola vždy o súčasnej literatúre, ktorá sa snažila o reflexiu života v Nemecku. Napríklad aj cez tému vyrovnávania sa s minulosťou vo východnej komunisticknej časti. Mali sme veľké debaty. Bolo ťažké vysvetliť Francúzke alebo žene z Južnej Afriky či Latinskej Ameriky, ako to tu fungovalo. Mali o tom veľmi nejasné predstavy.

? Dokázali takíto ľudia, ktorí pochádzali z úplne iných prostredí a žili tu len niekoľko rokov, pocho-piť, čo bol komunizmus?

Niektorí áno, ale niektorí to vzdali. Napríklad sme mali medzi sebou jednu Američanku, ktorá mala rôzne trápenia, napríklad keď vošla do obchodu, nedokázala na obale mlieka zistiť, či má vysoký alebo nízky obsah tuku. Veď ja mňa sedela Indka, ktorá študovala v Rusku, a tá mi hovorila: Vilma, povedz jej niečo, nech je vôbec rada, že tu je mlieko a že existuje samoobsluha. Niektoré si mysleli, že idú na divoký východ a chceli nás učiť elementárnym základom stolovania a etikety. Táto Američanka, ale aj jedna dáma z Argentíny, ktorá sa na začiatku sťažovala, že už nemá čiernych sluho, sa nám však neskôr ospravedlnili, že na začiatku mali naozaj málo informácií.

? Poznali ste veľa diplomatov, trúfli by ste si povedať, ktorá krajina sem posielala najzaujímavejších veľvyslancov?

To nedokážem takto povedať. Prvé roky po vzniku samostatného Slovenska boli najvzrušujúcejšie a pre veľvyslancov najnáročnejšie. Mali sme tu Mečiara a oni boli nútení hovoriť mu, síce diplomaticky, ale zároveň priamo, nepríjemné veci do očí. Manželky veľvyslancov boli tiež rozličné, niektoré boli radšej doma, iné mali množstvo záujmov. Problém mali tie, ktoré neboli jazykovo zdatné, nevedeli po anglicky. Tie tu naozaj mali potom množstvo praktických problémov.

? Čitateľský klub ešte funguje?

Už tam nie som. Pôsobila som tam trinásť rokov, robila som to s radosťou a veľmi ma to obohacovalo. Nadviazala som skvelé priateľstvá. Teraz mám už len čestné postavenie a občas sa tam ukážem. Ale aj diplomati a ich manželky sú už dnes v trochu inej situácii.

? V akom zmysle?

Už je to tu kultivovanejšie, netreba riešiť až také množstvo praktických otázok. Existuje tiež viacero aktivít. Je golf, funguje čitateľský klub, chodia spoločne do divadla, je skupina, ktorá chodí spoločne bicyklovať, iná cestuje po Slovensku.

? Robili ste veľkú službu pre rodiny s deťmi s postihnutím aj pre manželky veľvyslancov. Váš manžel, maliar Miroslav Cipár, však slúži vám. Je pravda, že keď ukážete na nejaký jeho obraz, tak ten nemôže odísť z domu?

(Smiech.) Áno, týka sa to obrazov, pri ktorých viem, že sú z kategórie takých, ktoré sa už nikdy nezo-pakujú. Vtedy napíšem na obraz zo zadnej strany Vilma a taký obraz je nepredajný.

www.postoj.sk, foto: Andrej Lojan

Ľudia zbavení spôsobilosti na právne úkony už budú môcť voliť. Ústavný súd zrušil prekážku v zákone

Úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony u nás už takmer rok nie je možné. Stále však medzi nami žije takmer 17-tisíc ľudí, ktorých súdy zbavili úplnej svojprávnosti v minulosti. Sú medzi nimi ľudia s mentálnym postihnutím či so psychickými chorobami.

Ústavný súd im pred pár týždňami priznal právo voliť. Rovnako budú môcť voliť aj väzni, a to na podnet bývalej verejnej ochranky nepráv. Znepokojenie z upierania práva voliť pred rokom vyjadril aj Výbor OSN pre práva ľudí s postihnutím.

Voliť tak bude môcť aj pán Karol, 50-ročný invalidný dôchodca, ktorý býva v takzvanom podporovanom bývaní. Ide o zariadenie sociálnych služieb, kde sa klienti sami pod dohľadom pracovníčky starajú o domácnosť. Pán Karol hovorí, že súd ho zbavil spôsobilosti pred piatimi rokmi: „Pretože mám 80 percent duševného postihnutia a že sa nedokážem začleniť do spoločnosti a nájsť si prácu.“

Mimochodom, dnes už pracuje - triedi komunálny odpad vo veľkej spoločnosti. Správu o tom, že odteraz už bude môcť voliť, vníma pozitívne. Vie už aj to, aký volebný program by podporil: „Aby si dôchodcovia mohli privyrobiť, lebo nie každý dôchodca má stabilný mesačný príjem. Aby mi vyšli peniaze na ubytovanie, na stravu a aby som si aj niečo mohol ušetriť.“

Právo voliť pre tieto skupiny ľudí dlhodobo žiadala právnička a dnes komisárka pre ľudí so zdravotným postihnutím Zuzana Stavrovská. Upieranie tohto práva podľa nej nemalo význam, pretože zámerom pozbavenia spôsobilosti je ľudí ochrániť, aby napríklad nepodpisali nevýhodný úver s nebankovým subjektom. Podľa nej ide o veľkú reformu volebného práva na Slovensku.

„Títo ľudia budú mať možnosť rozhodnúť sa, či chcem ísť voliť alebo nechcem, a to je dôležité,“ zdôrazňuje Iveta Mišová zo Združenia na pomoc ľudí s mentálnym postihnutím.

Rozhodnutie Ústavného súdu nadobudne účinnosť zrejme až o niekoľko týždňov. Následne musí štát do pol roka upraviť legislatívu. Pokračuje Michaela Paulenová z tlačového odboru rezortu vnútra: „Ministerstvo vnútra sa bude touto otázkou zaoberať, až keď bude nález Ústavného súdu uverejnený v zbierke zákonov.“

Rezort usmerní aj obce, aby už v zoznamoch voličov pri niektorých menách neuvádzali poznámku „nespôsobilý na právne úkony“. Možno sa to stane realitou už pri župných voľbách na jeseň.

Elena Koritšánska Jančuškova

jún 2017 | Slnečnica 19

Janka o Downovom syndróme

Slniečka mi otvorili oči

Mnohí berieme členstvo v skupine ako samozrejmosť, no nie je to vždy jednoduché. Niekomu sa možno ani nikdy nepodari začleniť sa. Najmä ak ide o jedinca s mentálnym hendikepom, ktorý od útleho detstva sám spozoruje, že sa k nemu spoločnosť správa inak ako k ostatným. Spravidla vo všetkých prípadoch zaostáva za svojimi rovesníkmi.

Rodičia sa v mnohých prípadoch snažia o integráciu dieťaťa s mentálnym hendikepom medzi zdravé deti, aby sa tak stalo plnohodnotným členom skupiny a v najlepšom prípade je aj skupinou bezpodmienečne prijatý. Ľudia s Downovým syndrómom v sociálnom prostredí patria zvyčajne k najakceptovateľnejším spomedzi ľudí s mentálnym hendikepom. Sú veľmi priateľskí, vnímaví a sami majú snahu socializovať sa.

Každý z nich je jedinečný so svojím charakteristickým správaním, schopnosťami, záujmami a prejavovaním citov.

Sú cieľavedomí a disponujú neuveriteľnou schopnosťou učiť sa napodobňovaním iných. Dalo by sa povedať, že z hľadiska integrácie patria medzi dokonalých kandidátov. Integrácia však nie je jednoduchá, pretože je v nej zainteresovaných niekoľko zložiek a všetky tieto zložky musia navzájom spolupracovať.

Rada by som opísala vlastnú skúsenosť s ľuďmi s Downovým syndrómom, keďže mám možnosť už niekoľko rokov pracovať ako asistentka Janky, výnimočného dievčaťa s týmto syndrómom a už niekoľko mesiacov taktiež ako psychologička v Domove sociálnych služieb Artest, ktorej členmi sú aj osoby s touto diagnózou.

Skôr ako som začala s prácou asistentky, bol môj názor na týchto ľudí ovplyvnený skreslenými informáciami, ktoré som získavala len prostredníctvom teórie. Moja predstava bola taká, že títo ľudia sú úplne odkázaní na pomoc druhých, nevedia plynu-

lo rozprávať, majú slabé motorické zručnosti, ťažko sa vzdelávajú, dokonca som si myslela, že toho vôbec nie sú schopní, a že oplývajú nekonečnou láskou k ľuďom a vedia to dať aj patrične najavo.

Skutočná pravda mi však otvorila oči, a to už pri prvom stretnutí s Jankou. V ruke držala ihlu a vyšivala krásne gobelíny. Mnohé z nich zarámované zdobili steny jej izby. Prekvapila ma, že okrem tejto činnosti dokáže obojručne hrať na klavíri, kresliť, dokonca aj také zložité veci, ktoré by nedokázal ani „zdravý“ priemerne talentovaný dospelý človek. Čo sa týka kognitívnych funkcií, dokáže sa naučiť texty divadelných predstavení, v ktorých hráva a rozpaľovať sa na nich aj po dlhšom čase. Má prehľad o šoubiznise, pamätá si mená známych osobností a vďaka nej už poznám aj ja, kto s kým chodí a čo bude variť na sviatky. Veľmi rada hrá hry na playstation a dokáže v nich nájsť aj skryté chodby (logické

rébusy), ktoré som nevedela objaviť ani ja sama napriek tomu, že som v detstve patrila k zanieteným hráčom. Naučila sa pracovať aj s počítačom a v obmedzenom rozsahu aj s internetom a sociálnymi sieťami. Vymýšľame spolu aktivity rôzneho charakteru, či už sú to športové činnosti alebo kavičkovanie. Radi spolu chodievame do kina a na výlety do prírody. Snažím sa ju častokrát brávať aj medzi mojich kamarátov či rodinu. Vždy keď nás je viac, je veselšia, energickejšia a komunikatívnejšia. To je dôkaz toho, aká dôležitá je pre človeka spoločnosť a pozitívne prijatie.

Všimla som si, že je veľmi empatická k svojmu okoliu a občas ma prekvapí aj rôznymi otázkami, o ktorých som si myslela, že by ju ani zďaleka nenapadli. Má svoj vlastný názor a nekoná len podľa pokynov autority.

Vždy som si myslela, že každý jedinec s Downovým syndrómom prekypuje láskou, ktorú navonok zdieľa, potrebuje dať a potrebuje prijať viac ako iní. Janka je pre mňa, aj čo sa týka tohto, výnimoč-

ná. Je len veľmi málo chvíľ, kedy mi túto lásku preukáže. To ma len utvrdzuje v skutočnosti, že som bola nesprávne ovplyvnená teoretickými informáciami, a že každý jeden človek je jedinečný a odlišuje sa od toho druhého. Vďaka týmto skúsenostiam ma už neprekvapuje prístup jej mamky, ktorá sa k nej správa ako k normálnemu „zdravému“ dieťaťu, rešpektuje jej názor a jej starostlivosť o ňu nie je prehnaná.

Vo všeobecnosti prevláda názor, že títo ľudia sa nielen podobajú, ale majú aj rovnaké črty osobnosti. Skutočnosť je však iná. Vo svojej práci v DSS som spozorovala a poznávala rozdiely medzi nimi. Každý z nich je jedinečný so svojím charakteristickým správaním, schopnosťami, záujmami a prejavovaním citov. Venujú sa rozličným činnostiam a každý si vie nájsť tú svoju, ktorá ho najviac baví a v ktorej sa cíti najlepšie. Osobnosť a prejav každého z nich je tak individuálny, že ak by som vzala do ruky ich výtvary, či už písomné alebo výtvarné bez toho aby boli označené menom,

s určitou istotou môžem povedať, že by som ich na základe ich špecifického rukopisu dokázala presne priradiť k autorovi.

Pre mňa je vždy jedinečné pozorovať ich, ako sa pri každodennom stretnutí v zariadení na seba tešia, dávajú si najavo náklonnosť a sú takmer bezkonfliktní. Nepociťujú závisť a nie sú zaťaženi nenávisťou. Sú dobrosrdeční, úprimní a často si navzájom dávajú komplimenty. Ľudia s Downovým syndrómom nie sú fixovaní len na svoje rodiny, ale dokážu bezproblémovo stráviť istý čas aj bez rodičov. Svedčia o tom aj niekoľkodňové výlety, ktoré sú organizované Artestom.

Správnym vedením a s veľkou dávkou trpezlivosti sa dá docieľiť to, že nebudú úplne odkázaní na pomoc inej osoby, dokážu sa začleniť do rôznych oblastí života, dokonca žiť v partnerskom vzťahu, zmysluplne pracovať a tiež aj vyštudovať vysokú školu. Prirodzene dosiahnutie jednotlivých vyššie uvedených cieľov je závislé aj od rôznych iných faktorov a najmä od stupňa postihnutia.

Mgr. Jana Kavaschová, foto JK

Bazén plný radosti

Velká cena primátora mesta Trenčín zdravotne znevýhodnenej mládeže a 2. Majstrovstvá SR v plávaní mládeže s Downovým syndrómom

Dňa 6. mája 2017 sa konali plavecké preteky VC primátora mesta Trenčín zdravotne znevýhodnenej mládeže 2017 a 2. Majstrovstvá Slovenska v plávaní mládeže s Downovým syndrómom v Trenčíne. Tieto preteky boli aj 1. kontrolnými pretekami plavcov zaradených v roku 2017 do útvarov talentovanej mládeže SPV!

Pretekov sa zúčastnilo 5 klubov z Českej republiky, jeden z Poľska, jeden z Rakúska a 35 klubov zo Slovenska, spolu sa pretekov zúčastnilo 100 pretekárov, z toho bolo 33 žien. Na slávnostnom otvorení pretekov sa k plavcom prihovril predseda Spoločnosti Downovho syndrómu na Slovensku Ing. Róbert Lezo. Slovo potom odovzdal primátorovi mesta Trenčín Mgr. Richardovi Rybníčkovi, ktorý prevzal už druhý rok záštitu nad týmto podujatím. Ten v príhovore neskrýval radosť z veľkej účasti a aj zahraničného zastúpenia. Privítal by, aby aj ďalší ročník bol pod jeho záštitou. Pozvanie medzi nás prijala aj europoslankyňa Mgr. Jana Žitňanská, ktorá takisto oslovila v úvode plavcov a zaželala im veľa úspechov. Za Slovenský paralympijský výbor sa na otvorení zúčastnil Ing. Tomáš Varga, vedúci oddelenia športov a športových podujatí. Preteky sa konali v 25 m bazéne (8 dráh, ručná časomiera). Hlavným rozhodcom pretekov bol Róbert Pastierik a štartérkou bola Daniela Šipošová. O spracovanie

výsledkov sa postaral Jozef Vešelenyi. Z reprezentantov SPV na Slovensku so zdravotným znevýhodnením boli zastúpené kluby PK CHEMES Humenné, plavec Viktor Verba, Plavecký klub Nové Zámky, a za Klub Dolphins BA sa pretekov zúčastnili 6 plavci: Erik Birkuš, Tatiana Blattnerová, Katarína Chudá, Jadranka Marić, Adam Riečičiar a Marek Sloboda. Ako doprovod boli rodičia - manželia Blattnerovci a Slobodovci, p. Birkuš, Daniela Barbušová a Larisa Jarembáková ako športový psychológ. Daniela Šipošová bola vedúcou výpravy. Nestratila sa ani plavkyňa Trenčianskeho plaveckého oddielu s 8 zlatými medailami Mária Lezová, ktorá bola za rok 2016 ocenená ako najlepší handicapovaný športovec mesta Trenčín ako i plavec klubu ŠKP Košice Rastislav Husovec. Cenu najtechnickejšieho plavca si odniesol reprezentant Poľska Jakub Kmiecik. Teší nás, že si plavecké preteky našli svojich priaznivcov a tešíme sa na ďalší ročník.

Róbert Lezo
foto ads

Skvelý výkon podala Mária Lezová, najlepšia športovkyňa s hendikepom Trenčianskeho kraja za rok 2016.

Účastníčka Clara prišla až zo Salzburgu a oplátilo sa.

Českú republiku na pretekoch zastupovalo až 5 plaveckých klubov.

Janka Langová aj jej rozcvička ako vždy očarí celý lepší svet.

Ďakujem manželom Lezovcom ako aj všetkým rozhodcom a celému organizačnému tímu za organizáciu 2. Majstrovstiev Slovenska v plávaní mládeže s Downovým syndrómom v Trenčíne. Som rád, že sme podporili toto výnimočné športové podujatie, kde plávalo viac ako 100 detí zo Slovenska, Poľska, Čiech a Rakúska. Spolu s europoslankyňou Jankou Žitňanskou a členom Paraolympijského výboru pánom Vargom sme prežili krásne chvíle v prítomnosti úžasných detí a ich statočných a vzácných rodičov. Ďakujem za obrovskú silu a energiu, ktorú mi dodali. Podpora takýchto aktivít a ľudí má zmysel. Som si opäť uvedomil, akí sme pri riešení akože problémov častokrát všetci „dôležití“.

Richard Rybníček, primátor mesta Trenčín

Dnes sme boli s primátorom mesta Trenčín Richardom Rybníčkom a Ankou Šmečilovou podporiť mladých športovcov so zdravotným postihnutím. Viac ako sto plavcov a plavkyň s telesným či mentálnym postihnutím, Downovým syndrómom, ale aj nevidiacich, dnes prekonávali samých seba. Zážitok sa na nich pozerá! Gratulujem všetkým víťazom a aj organizátorom manželom Lezovcom za túto skvelú súťaž.

Jana Žitňanská, europoslankyňa

Slovenský paralympijský
výbor

TRENČÍN

velcon

AQUA LUNG

INTERSPORT

SPORT TO THE PEOPLE **papiernictvo**

MAREK BEDNÁR
krasokorčuľovanie

PETER DLUGOS
krasokorčuľovanie

ELIN BALÁŽOVÁ
bežecké lyžovanie

GABRIELA PETROVIČOVÁ
bežecké lyžovanie

DENISA JEDLIČKOVÁ
bežecké lyžovanie

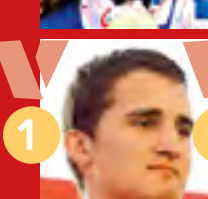
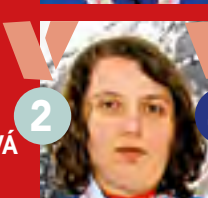
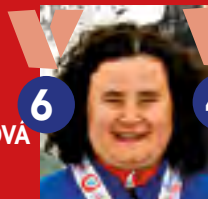
ROMANA ZASLAVOVÁ
bežecké lyžovanie

JAKUB KRISSAK
bežecké lyžovanie

ROMAN POLLÁK
bežecké lyžovanie

Zimné hry Special Olympics sa konali 14. až 25. marca 2017 v Rakúsku ■ Slovenská výprava s rekordným počtom medailí.

V Rakúsku sa v marci konali XI. Svetové zimné hry Special Olympics pre športovcov s mentálnym postihnutím. Skromná 16-členná slovenská výprava v obrovskej konkurencii obstála na výbornú a priniesla rekordný počet medailí. Medzi športovcami boli aj zjazdári s Downovým syndrómom - David Boček (19, 2 x Bronz) a Juraj Šuster (35, 1 x bronz).
(rs, foto SHSO, Pavol Uhrín, fotosport.sk)

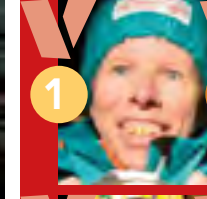
Slováci ovládli Alpy

MILAN PUMPA
bežecké lyžovanie

STANKA GEMBICKÁ
zjazdové lyžovanie

SIMONNE ŠADLOŇOVÁ
zjazdové lyžovanie

DAVID BOČEK
zjazdové lyžovanie

MOJMÍR CIKRAI
zjazdové lyžovanie

LADISLAV JAKUBČO
zjazdové lyžovanie

MICHAL ŠTUBŇA
zjazdové lyžovanie

JURAJ ŠUSTER
zjazdové lyžovanie

Oslava DSActive

Prvý futbalový tím pre futbalistov s Downým syndrómom - 'Badgers' Football Team (Jazvece) bol založený pod patronátom Fulham Football Club Foundation v Londýne pred 10 rokmi. Za ten čas hrali zápasy už aj v Hong Kongu, či v Nórsku. A aj sa pekne rozrástli. Každý týždeň viac ako 50 mladých ľudí si príde zašportovať na ihriská klubu. Svoje 10. výročie oslávili Jazvece vo veľkom štýle, a to veľkým turnajom v zbrusu novom modernom stredisku pre sálový futbal v Motspur Parku v juhovýchodnom Londýne. Okrem futbalu sa hrali aj tenisové zápasy priamo s trénermi Tennis Foundation. Kieran Crombie, športový manažér futbalového klubu povedal: „Bolo fantastické vidieť dnes úspech „Jazvecov“. A je úžasné vidieť ako stúpa počet mladých ľudí s Downovým syndrómom v našich programoch. Dnes sme chceli osláviť nielen úspechy týchto mladých športovcov, ale aj zásadnú podporu dobrovoľníkov, rodičov, opatrovníkov, ktorí urobili toto všetko uskutočniteľným.

Rozprávková svadba

Ako začína každá rozprávka? „Kde bolo tam bolo,“ v jednom meste v Anglicku pred ôsmymi rokmi našiel mladík Joe svoju lásku, slečnu Polly. A keďže sa majú radi, rešpektujú sa, nuž svoju lásku zavŕšili svadbou.

Koniec rozprávky? Nie. Svadba bola krásna. Svadobný trón s jednorožcom, veľa pesničiek, ktoré obaja milujú, veľa vtipných a veselých chvíľ. Veľa tanca a spevu, veľa radosti. Pyšní rodičia a 200 nadšených svadobčanov. „A všetko sa radovalo, až kým nepospalo.“ Ale každá rozprávka má aj svoje zauzlenie. Tým je Downov syndróm u oboch mladých ľudí. Nevieme nič o všetkých peripetiách, ktoré sa im v priebehu vzťahu stali. O problémoch. O prekážkach, ktoré museli a ešte iba budú musieť absolvovať. O starostiach a obavách rodičov. Iba o nich tušíme.

No ako vieme, v každej rozprávke sú dobré sily, víly, škriatkovia alebo čestní rytieri, ktorí pomáhajú slabším. A je viac ako isté, že v tejto rozprávke majú svoje stále úspešné poslanie.

Držme päsť, aby ich rozprávka trvala dlho, predlho. A držme päsť aj naším deťom, nech sa aj ich vlastné rozprávky uskutočnia, napriek „drakom, ktorí chrlia oheň a síru“ na nich, slabších. A nech majú nablízku rytierov a víly - rodičov, vychovávateľov, učiteľov... ktorí pomáhajú „stíňať drakom ich početné hlavy“.

Projekt WORFIT

Tento projekt vníma „podporované zamestnanie“ presne opačne. Ide o prispôbenú službu, kde sa venujú školeniam zamestnávateľov o tom, čo znamená Downov syndróm a školí o špecifikách tohto problému z pracovného hľadiska. Pomocou služby sa hľadajú vhodné pracovné príležitosti pre tých správnych ľudí. Podporované zamestnanie nie je konečný cieľ projektu, ale odrazovým mostíkom do profesionálneho postupu. **DSA chce prejsť od pojmu „dať ľuďom niečo robiť“ k zodpovednému prístupu, ktorý posúva zamestnanca k novým výsledkom, a to prostredníctvom školení, budovania dôvery a rozvoja zručností v kooperácii so zamestnávateľom. Ľudia v projekte sú si vedomí faktu, že platená práca nie je pre každého.** Riešenie zamestnania môže zahŕňať platenú prácu alebo podporované učňovské stáže alebo iba rozvoj pracovných skúseností či dobrovoľnú prácu. Všetko záleží od možnosti klienta. Bez ohľadu na riešenie, zásadná je osobitná podpora ľudí s DS, ktorí chcú pracovať.

Luke policajtom

Luke, mladý Brit, muž s Downovým syndrómom, mal svoj sen. Veľmi túžil stať sa policajtom. A tak od apríla 2016 za podpory Workfit projektu pracoval ako dobrovoľník pre administratívu na polícii v grófstve Wiltshire v Anglicku. **Svoju prácu vykonával svedomite a pozorne, stal sa obľúbeným kolegom. A tak mu bol na záver jeho niekoľko mesačného pracovného pobytu slávnostne odovzdaný certifikát o ocenení jeho práce za prítomnosti jeho hrdých rodičov a starých rodičov.** Ale nielen to! Hneď po odovzdaní certifikátu prevzal do rúk od vedúceho administratívneho oddelenia ešte jeden dokument. Luke ostal doslova bez slova (dokonca aj slzy prišli). Bola to totiž jeho prvá pracovná dlhodobá zmluva! A tak sa splnil jeden sen...

Milá naša
Miluška!

DownSyndromCZ, Společnost rodičů a přátel dětí s Downovým syndromem, z. s. usporiadala pri príležitosti Svetového dňa DS a životného jubilea pani Milušky Starej spoločenský večer. Aj keď sme sa osobne osláv nezúčastnili, náš predseda poslal do Prahy originálne blahoželanie.

Srdečne sa pripájame aj my k Tvojej oslave, s práním ako srdce veľkým, v krátkom slove. Slová obdivu a vďaky aspoň poslať z diaľky, prostredníctvom našej spojky - usmievavej Janky.

Miluška, nech Tvoje slnko ešte dlho svieti! Veď majú radosť z neho české deti, -A aj všetci čo Ťa radi majú, stále Tvoju lásku zažívajú!

Spoza hraníc prajeme Ti krásne oslavy, ešte ďalšie roky úsmev na tvári. Zdravia veľa, ako má mať „správna ženská“, to Ti praje výbor zo Slovenska!

**Za všetkých len to naj
Róbert Lezo**

Lukášovi sa splnil sen zahrať si na jednom pódiu so svojim idolom.

Bubenické duo - Vladko Hreško a Ivan Timko

Hendikepované deti zažili nezabudnuteľný večer

Na posledný februárový nedeľný večer v Historickej radnici v Košiciach návštevníci len tak skoro nezabudnú.

Občianske združenie Usmej sa na mňa pre nich pripravilo už 12. ročník benefičného koncertu. A nie hocikákeho. Vystúpili na ňom skvelí hudobníci s veľkou dušou - košická kapela No Name, heligonkárka Vlasta Mudríková a husľový orchester Tereza a jej deti. To ale nebolo všetko. Na pódiu sa predstavili aj talentované hendikepované deti. O mikrofón sa po prvýkrát delil mladý muž s Downovým syndrómom Dávid Boček so skúsenou moderátorkou Ankou Lemešányiovou a zvládol to naozaj bravúrne. Výborným street dance sa blysol Janík Greguš, spevom nás potešili Julianka Pľutová a Silvika Eperješiová. Frederika Kačmáriková

sa predstavila hrou na gitare. Skupina No Name splnila sen dvom „výnimočným umelcom“ zahrať si s nimi na jednom pódiu. Vladko Hreško sa predviedol úvodným duetom na bicie s Ivanom Timkom. V záverečnej skladbe Žily dostal príležitosť Lukáš Hric so svojou gitarou. Frontman skupiny No Name Igor Timko povedal, že aj pre nich je veľkým zážitkom splniť sny výnimočným fanúšikom. Pozvanie účinkovať na benefičnej akcii prijala skupina už po tretíkrát.

Pre všetky účinkujúce deti a mládež znamenalo vystúpenie na benefičnom koncerte splnenie ich sna. Návštevníci benefičného koncertu si mohli odniesť domov okrem hudobného zážitku aj krásne výrobky hendikepovaných detí. Finančný výťažok z podujatia bude použitý na zorganizovanie špeciálneho detského

Hymna OZ Usmej sa na mňa „Oči srdca“ v podaní výnimočných detí

tábora pre sluchovo, zrakovú a mentálne znevýhodnené deti z Košíc a okolia.

Občianske združenie „Usmej sa na mňa“ sa už od roku 2004 venuje podpore detí so sluchovým, zrakovým, telesným a mentálnym postihnutím. Prostredníctvom svojich aktivít sa mu úspešne darí búrať predsudky a spájať svety zdravých a hendikepovaných detí. Pomáha hendikepovaným deťom a ich rodinám v núdzi a podporuje ich vzdelávanie.

Erika Bočeková, foto eb

Junior... s Igorom Timkom a Dankou Bartekovou po Benefičnom koncerte Usmej sa na mňa 2017

Snina: Oslavovali sme Svetový deň DS

V deň Downovho syndrómu 21. 3. 2017 sme si aj my s našimi deťmi a ich rodičmi z Down syndrómu klubu Snina pripomenuli Svetový deň Downovho syndrómu a pripojili sa k tzv. ponožkovej výzve, ktorá poukazuje na to, že „Byť odlišný je normálne“. Deťom sme urobili radosť návštevou požiarnej stanice v Snine, kde nám hasiči s radosťou ukazovali svoju techniku, naučili deti ako postupovať pri požiari, a tiež si vyskúšali ako sa také požiarne auto riadi, z čoho mali obrovskú radosť. Potom sme sa všetci pre-

sunuli do neďalekej kaviarničky, kde sme mali možnosť ochutnať rôzne sladké dobrôtky pri kávičke. Veríme, že si naše deti príjemne užili tento deň a zapamätajú si jeho i svoju jedinečnosť. V mene nás rodičov by som sa chcela v prvom rade poďakovať predsedovi DSK Snina Štefanovi Hodničákovi, ktorý sa neustále snaží o to, aby naša spoločnosť fungovala a rôznymi aktivitami s našimi deťmi a dospelými s DS sa odbúraval predsudky voči nim. Tiež naše poďakovanie patrí aj PaedDr. Janke Mihókovej a Mgr.

Marienke Savkovej - dvom úžasným špeciálnym pedagogičkám, ktoré sa deťom venujú a samozrejme našim animátorom Mgr. Janke Kozejovej a Mgr. Danielovi Gavurovi, ktorí každý utorok s deťmi pracujú, nacvičujú rôzne divadielka, učia sa spolu pesničky, či rozvíjajú rôzne športové aktivity. Dúfam, že tento deň, Deň Downovho syndrómu sa každým rokom zapíše čoraz viac aj iným ľuďom do povedomia a ich srdca a príjmu naše deti tak, ako sme ich prijali my.

Katarína Kačurová, DSK Snina

Poklad

O jednej mamke chcel by som pár slov, ale len tichúčko jak by začal nov...

Mesiac si ju iška prácou unavenú lebo z lúčov slnka nemala odmenu.

To všetko stihnúť tu a tam povinnosť veľká všetkých mám...

Preto ju ani ráno nestihlo keď ku nej oči zodvihlo.

Už bola vtedy zase preč už mala prácu obďaleč.

Deň sa chcel čosi opýtať no rýchlejšia bola ona.

Márne sa za ňou náhlili vlny poludného zvona...

Až súmrak potom stihol ju a chladom hladil na líca.

Ja viem, ja viem, aký to poklad ľúbiš-downička...

**Dedo Šilla
(dedko pre sniečko
Lucku)**

jún 2017 | Slniečka 29

Basketbalový klub Levice angažoval do tímu hráča s Downovým syndrómom

Profesionál Filip Graňo

Účastník Eurovia Slovenskej basketbalovej ligy (SBL) BK Levickí Patrioti podpísali jednový kontrakt s Filipom Graňom. Devätnásťročný priaznivec levického basketbalu s Downovým syndrómom sa tak stal prvýkrát v histórii profesionálnym hráčom basketbalu v Európe s chromozómom navyše.

Klub sa takýmto spôsobom pripojil k celosvetovej výzve Medzinárodnej spoločnosti Downovho syndrómu (DSI), ktorá vyzýva ľudí na celom svete, aby rôznymi aktivitami a podujatiami prispeli k zvyšovaniu povedomia o Downovom syndróme. Filipa Graňa dopísali na súpisu pre stredajšie stretnutie 42. kola proti Interu Bratislava. „Hneď pri vyslovení tejto myšlienky som povedal jednoznačné áno, hlavne z toho dôvodu, že Filipa berieme ako súčasť nášho klubu. Dlhé roky vybieha s našim tímom na palubovku pri úvodnom predstavení hráčov. Je jedným z nás, fandíme mu pri jeho pretekoch na veľkých podujatiach a sme na neho hrdí, čo všetko už dokázal. Vďaka Filipovi vieme oveľa viac o tom, čo Downov syndróm znamená,“ povedal spolujazdec levického klubu Anton Kalmancai.

Nová levická posila vybehla na palubovku v špeciálnom drese ako hráč s číslom 21 a menom 3XXX, čím odkázal na Svetový deň ľudí s Downovým syndrómom. „Charitatívne projekty sú súčasťou našej práce. Tak ako je náš športový klub odkázaný na pomoc našich partnerov, sponzorov, fanúšikov, je tiež našou úlohou pomáhať iným. Keď sme dostali indície o Svetovom dni Downovho syndrómu od Filipovho otca Feriho Graňa, neváhali sme ani chvíľu. Filip je riadne zaregistrovaný na súpiske družstva a figuroval v základnej zostave nášho tímu. Veríme, že týmto krokom pomôžeme tejto komunite zviditeľniť ju a zlepšiť jej postavenie,“ uviedol pre oficiálny klubový web generálny manažér Ladislav Garaj.

Text a foto www.basketballevice.sk

Devätnásťročný priaznivec levického basketbalu Filip Graňo s Downovým syndrómom. Filipa dopísali na súpisu stretnutia 42. kola proti Interu Bratislava.

Túžbu víťaziť máme rovnakú.

www.specialolympics.sk

 specialolympicsslovakia

**X. NÁRODNÉ HRY
ŠPECIÁLNYCH OLYMPIÁD**

21. - 23. júna
X-BIONIC® SPHERE

**Special
Olympics
Slovakia**

COREX, s.r.o.

NADÁCIA
Slovenskej sporiteľne

DVORECKÝ & PARTNERI
ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA
DVORECKÝ & PARTNERI

X
x-bionic® sphere

STRABAG
TEAMS WORK.

respect.

iCM
INVISON Capital Management a.s.

NUTREND®
THE POWER OF NUTRITION

demišport
komplexnosť stabilita

UČPS
Učená právnická spoločnosť

rtv: .tasr.
ROZHLAS A TELEVÍZIA
SLOVENSKA

m
NEWS & MEDIA
holding

GOLD MAN

euroawk

Falck

**SK
PR**
STRATEGIES

SPORT & SLOVAKIA GOOD IDEA